

DEIXAR DE MENJAR O DE RESPIRAR?

Els preus de molts productes agrícoles bàsics com el blat, arròs, civada, sorgo i blat de moro, dels que depèn la subsistència de la meitat de la població mundial, no paren de batre records als mercats. Les primeres víctimes d'aquest augment descontrolat de preus, són, no cal dir-ho, els 3.000 milions de persones que viuen en la pobresa i que enganyen a diari els seus estómacs omplint-los de trossos de pa, bols d'arròs bullit o coques de panís.

El problema no és el subministrament, de fet la producció global d'aliments no deixa d'augmentar, sinó el creixement exponencial de la demanda de cereals i no precisament per menjar. Dues de les causes principals de l'increment de la demanda en els darrers anys són dos canvis: el canvi d'hàbits alimentaris a les potències emergents i el canvi climàtic, la darrera moda en moviments socials que, a mesura que es popularitza, corre el risc de salvar el planeta matant de gana als pobres.

Les noves classes mitjanes a la Xina, Índia, Tailàndia o Vietnam ja no volen només arròs i té, sinó que, com el seus confreres americans i europeus, s'estimen més menjar carn, formatge i iogurt. Però per produir un quilo de vedella o de porc es necessiten entre 7 i 10 quilos de cereals, quantitat equivalent a la ració setmanal que les organitzacions humanitàries donen a una família de refugiats africans d'una guerra qualsevol.

Des de fa anys sabem que si la terra pot suportar el ritme de consum i malbaratament de la meitat opulenta és gràcies a que la meitat pobre està desnodrida. No serà fàcil convèncer als nous rics de Pequín i Bangkok que no mengin tanta carn, sobretot quan el consell ve del carnívor occident. Igual que és difícil persuadir al Brasil o al Congo que no tallin els seus boscos pel bé de la humanitat després d'haver tallat tots els nostres.

Dilema que ens porta al canvi climàtic, un exemple de com les bones intencions basades en la ignorància poden resultar perilloses. Fa uns mesos, desenes de milers de mexicans desesperats es van revoltar contra la duplicació del preu del blat de moro. Motiu? Els pagesos s'estimen més vendre la producció a Washington, que paga millor i l'utilitza per fabricar etanol, combustible que ajuda a pal·liar els alts costos del petroli i contamina menys. Més de 300 milions de tones de blat, sucre i blat de moro es cremen cada any a l'Índia, Brasil, Austràlia i els EUA per fabricar biocombustibles subvencionats per l'estat. Per beneficiar-se de les ajudes oficials, els pagesos amplien la superfície cultivable, tallen més boscos, usen més recursos hídrics i pesticides, anul·lant així el suposats efectes positius sobre l'ambient i el clima dels tendenciosament anomenats 'carburants verds'.

Com es lògic, l'augment dels preus dels cereals repercuteix en el preu de la carn, tots el derivats làctics, el pa, els ous... Les nacions pobres i les agències humanitàries, com el Programa Alimentari Mundial de la ONU, cada cop tenen més dificultats per pagar els comestibles que han d'importar per omplir les boques dels necessitats. La majoria d'especialistes semblen d'acord que l'època del menjar barat ha passat a la història i que la crisi alimentària és inevitable. I tots sabem quantes revolucions han començat amb la pujada del preu del pa.

El món vol més aliments, més assequibles i alhora protegir el medi ambient. Si no ho fa la raó seran el preus o les guerres els que, tard o d'hora, ens obligaran a canviar els nostres costums consumistes. I els gurus ambientals i ecologistes farien bé en deixar-se d'utopies futures, sobretot quan el que està en joc és la supervivència de milions de persones, i adonar-se que, mentre esperen el miracle de l'energia solar o eòlica, les injustament desprestigiades modificació genètica i energia nuclear són dos solucions a l'abast, efectives, netes i segures per produir més aliments i energia.

Jordi Raich.

Escriptor.

www.jordi-raich.com

Mar 08